

Kiimingin – Jäälän
vesienhoitoyhdistys

Vuoden Vesistökuunnostaja 2023

Omatoiminen ympäristötyö – luontoposiitiivisuuden ilmentymä

LC piirihallituksen kokous

13.12.2025

Birger Ylisaukko-oja

Kiimingin – Jäälän vesienhoitoyhdistys ry

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

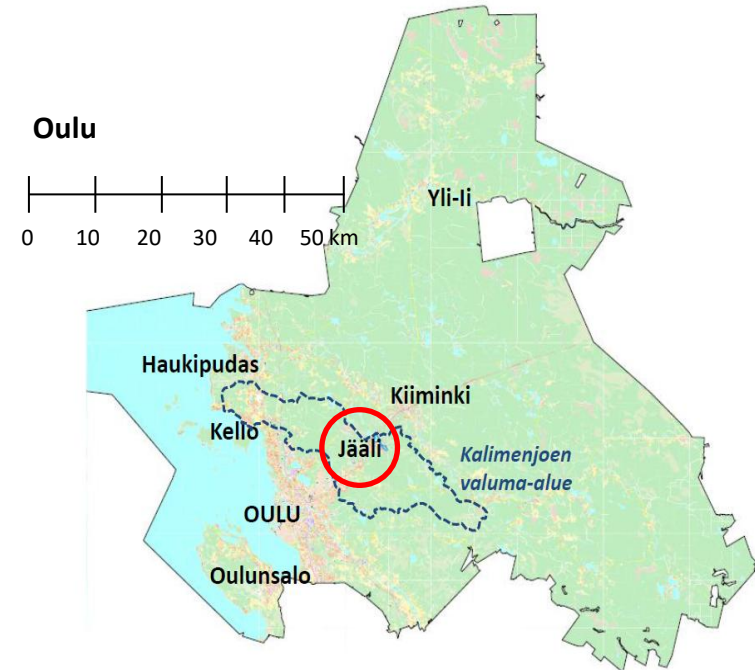
metsäkeskus

KSupermarket
JÄÄLI

Jääli - keidas keskellä Oulua

- ☐ Jääli: 5000 asukkaan kaupunginosa Oulussa
- ☐ Jäalin vahvuudet -> Jäälivisio
- ☐ Toimintatapa - laaja yhteistyö
- ☐ Vesienhoito
- ☐ Luontoympäristön virkistyskäyttö
- ☐ Jäalinmaja – yhteisöllisyyden keskus

www.kiiminginjaalinvedet.net

Jäälissä on...

- • virkistyskäyttöön soveltuva järvi
- tapahtumapaikka ja kokoontumistila järven rannalla
- • vesijohdossa pohjavettä
- väljyyttä - luksusta
- • hyvä rauha ja turvallisuus
- • monipuolinen luontoympäristö
- • hyvä polku-, ja pyörä- ja hiihtoreittiverkosto varustuksineen
- uusi monitoimitalo ja motivoitunut henkilökunta
- useita päiväkoteja
- yrityspuisto
- kappeli ja monipuolista seurakunnan toimintaa
- useita yhdistyksiä ja niiden yhteistoimintaa
- tapahtumia
- hyvä yhteistyö paikallisviranomaisten ja asukkaiden kesken
- aktiiviset, omatoimiset asukkaat
- jäähalli ja uusi urheilualue
- • K-Supermarket , S-market, apteekki, jäähalli, posti ...
- julkinen liikenne
- kehittymisen mahdollistava kaava
- Oulun paras hyvinvointikeskus seitsemän kilometrin päässä
- • kaikki Oulun keskuksen palvelut vartin – puolen tunnin päässä
- valtatie parantamishanke

Jäälivisio päivitetään vuoteen 2030

Poimintoja luonnoksesta:

... yhdistysten ja muiden toimijoiden yhteinen tahtotila tähtää Jäälän kehittämiseen ja asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseen.

... jääliläisten ja Oulun kaupunkiorganisaation välinen luottamus on vahva ja vuorovaikutus ja yhteistyö toimivat...

... tapahtumia yhteistyössä alueen toimijoiden kesken...

... Jäälänmajan alue on kehittynyt kylän yhteisöllisyyden keskuksiksi...

... Laivakankaalla on ... koulu-, liikunta- ja kulttuurikeskus
...ulkoliikuntapaikat ...

Toimija: Jäälän palvelukeskittymä (PAKE)

kaikki toimijat voivat osallistua

HUOM: poliittiset päättäjät -> Oulun kaupunki
PAKE -> Jäälän asiat

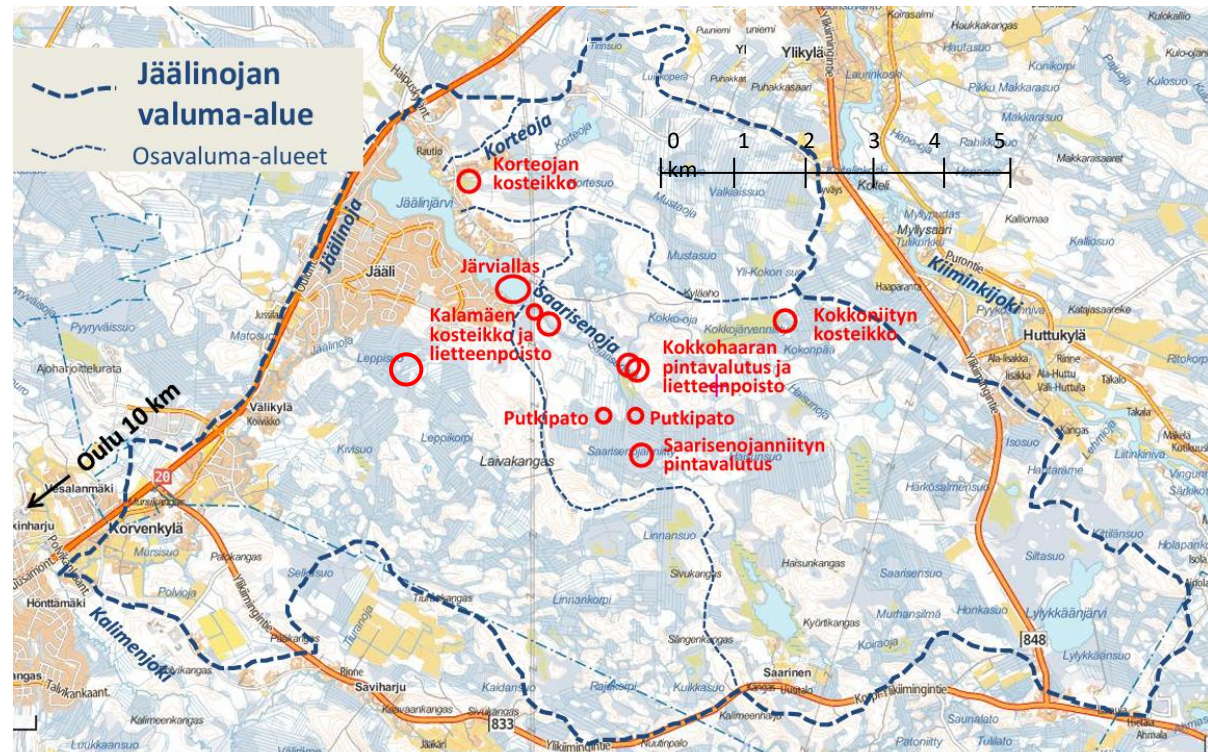
Vesistöt kuntoon omatoimisesti

- ☐ Yhdistys perustettu 2011
- ☐ Kuormitusselvitys diplomityönä 2012
- ☐ Kymmenen vesienhoitorakennetta valuma-alueella

- kosteikoita
- pintavalutusta
- laskeutusaltaita
- putkipatoja

- ☐ Hoitokalastusta
- ☐ Vesitutkimuksia
- ☐ Koekalastuksia
- ☐ Kyselytutkimuksia
- ☐ Vaikuttamista
- ☐ Vesienhoidon käsikirja
- ☐ Historiikki: ”Vesienhoidon kansallinen ikoni”

www.kiiminginjaalinvedet.net

Jäalinjärven pulmat 2011

- ☐ Löyhä pohjasedimentti
 - kiintoainesta valunut vuosikymmeniä
 - kiintoaines = rauta/humussaostumaa
- ☐ Sinilevä ja limalevä
 - kiintoaineen mukana ravinteita
 - ranta-alueen kuormitusta
 - sisäinen kuormitus:
 - pohjalle laskeutuneet ravinteet palaavat veteen
 - särkikalat voimistavat ilmiötä
- ☐ Särkikaloja liikaa
- ☐ Tuloveden "töhnä"

Näin järven ravintoketju toimii

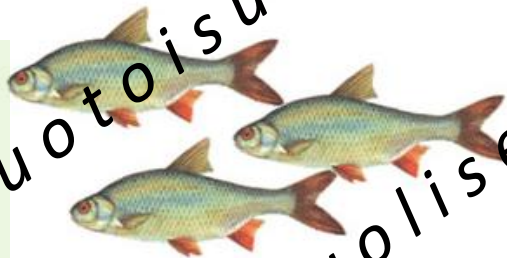
Rehevä järvi, paljon ravinteita:

Paljon särkiä

Vähän eläinplanktonia,
koska särjet syövät.

Paljon leviä, koska
niiden syöjiä on vähän.
Joukossa sinilevää ja limalevää

Petokaloja (ihmisten ruokaa)

Särkikaloja (planktonsyöjiä)

Vesikirppuja (eläinplankton)

Leviä (kasviplankton)

Hoitokalastus: vähennetään särkiä

Pienet ahvenet kasvavat
ja muuttuvat petokaloiksi

Vesikirput lisääntyvät
koska särkiä on vähemmän

Levät vähenevät, koska
vesikirput syövät ja
niitä on paljon

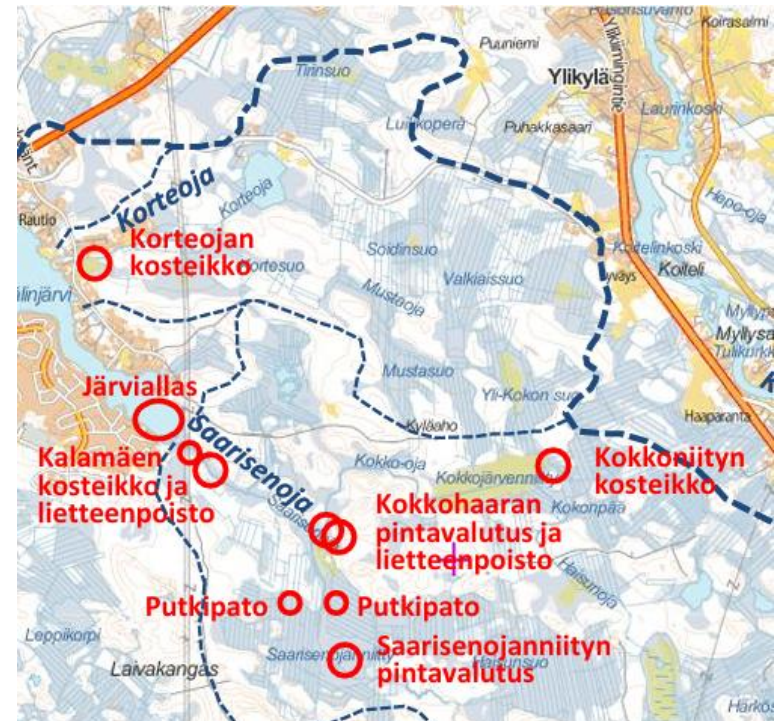
Monimuotoisuutta
mutta tasapuolisesti

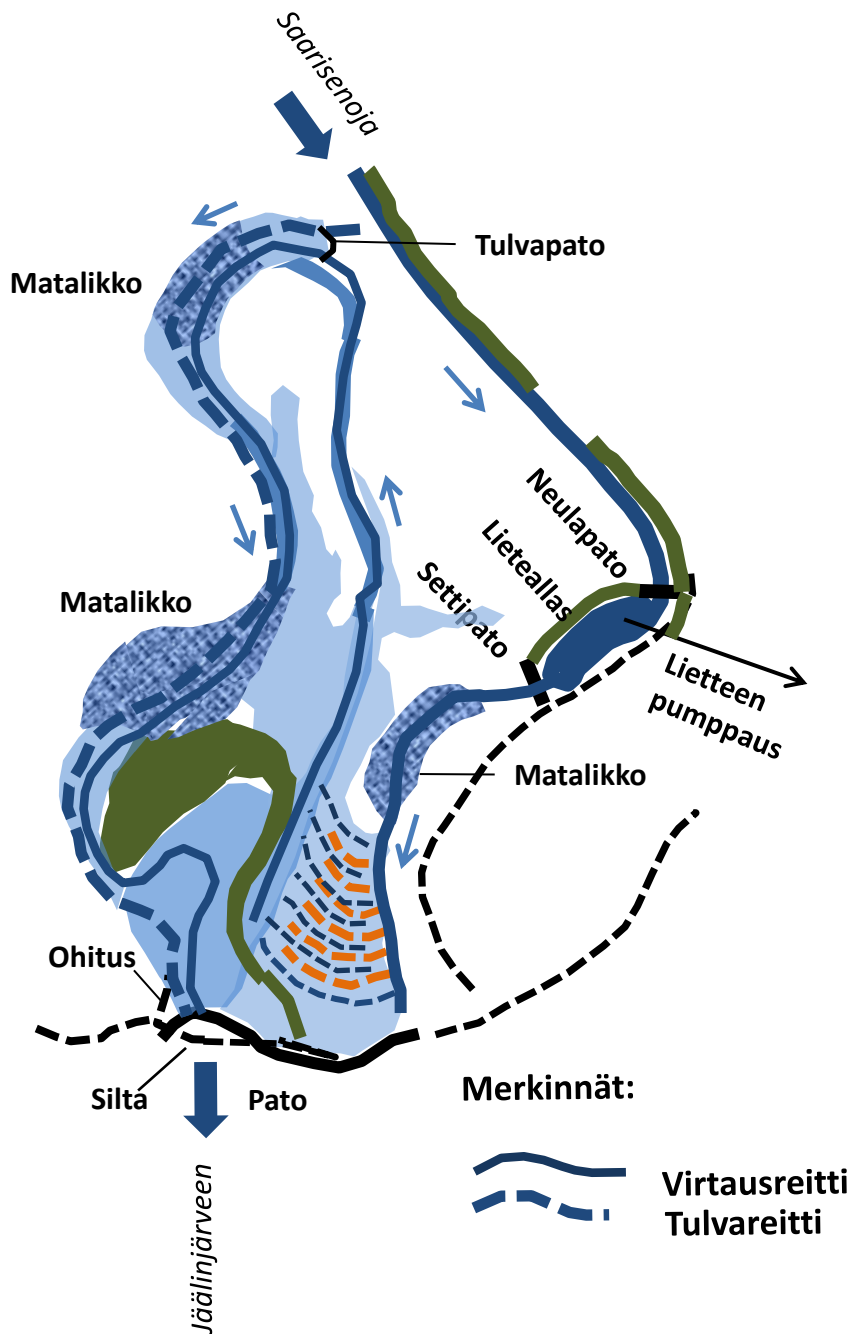
Mitä tehtiin...

- Vähennettiin särkiä

- Viemäri
- Ranta-asukkaan ohje
- Kosteikoita, pintavalutusta ...
- Putkipatoja...

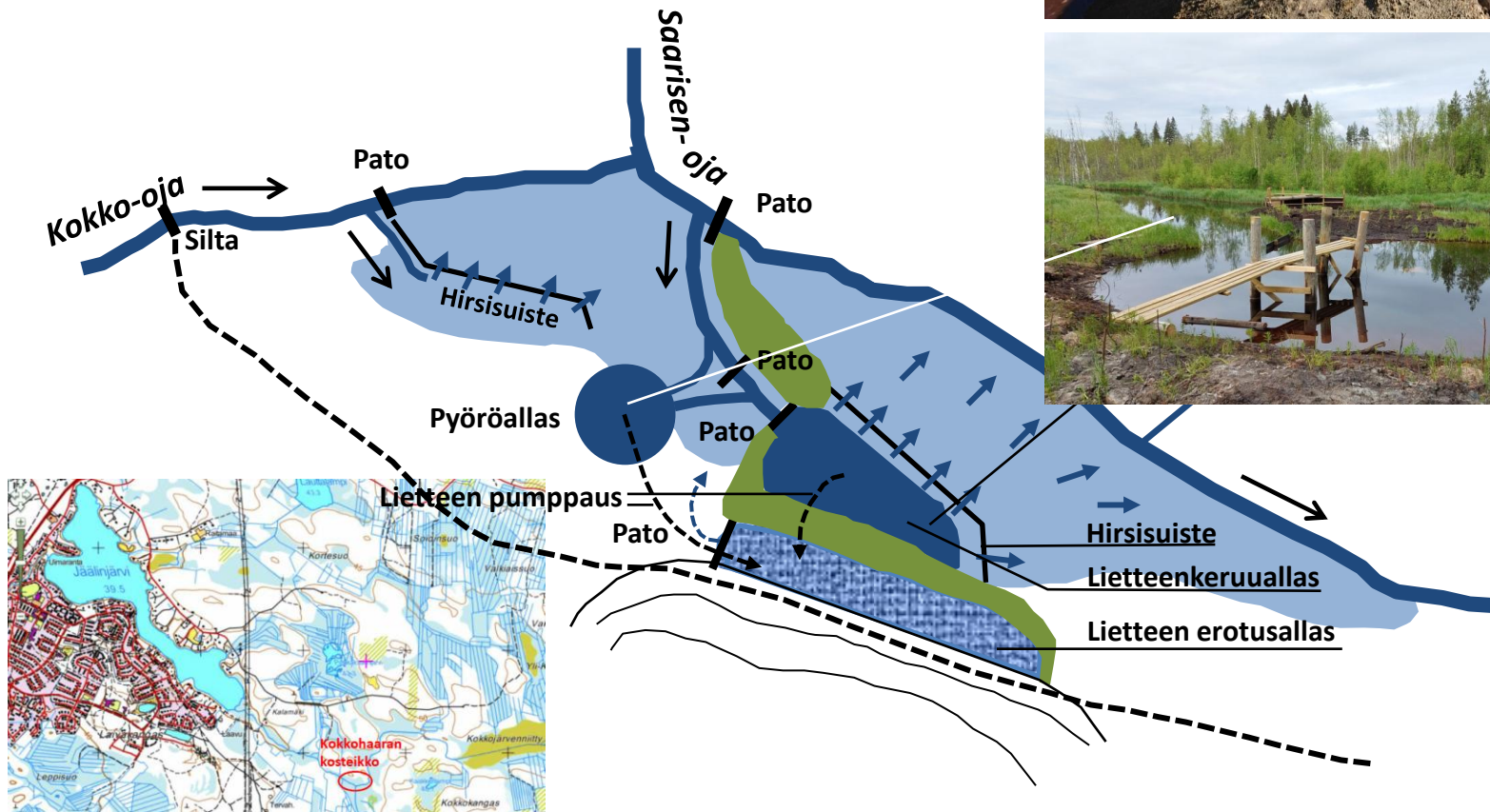
Kalamäen monimuoto-kosteikko

Kiimingin - Jäälän
vesienhoitoyhdistys

Vuoden Vesistökuunnostaja 2023

Kokkohaaran pintavalutus ja lietteenpoisto

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007-2013

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

metsäkeskus

KSupermarket
JÄÄLI

Missä mennään?

Kuva: Oulun 4H-yhdistys

- Ei sinilevähaittaa 2015 jälkeen
- Ei limalevähaittaa
- Kalakanta kunnossa
- Oulun paras uimavesi (bakteriologisesti)
-
-

Onko järvi siis kunnossa?

Kyllä, mutta...

Kiimingin - Jäalin
vesienhoitoyhdistys

Vuoden Vesistökuunnostaja 2023

... vesi on tummaa ja sameaa,
kun järveen tulee tonneittain rautaa

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007-2013

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

metsäkeskus

KSupermarket

JÄÄLI

Tutkimusyhteistyöllä rautaa vastaan

- ☐ Massiivisuus paljastui kokeilujen kautta(VHY):
Laskeutus rantanaatikalle -> pintavalutus -> kosteikoiden laskeutusaltaat->
-> pyöröallas -> suuri laskeutusallas...
- ☐ Padotustutkimus vuodesta 2018; VHY, jatkuu

- ☐ Biopolymeerikoe, Oulun yliopisto ja BioSO4 –yritys
- ☐ Rautavirta –tutkimus; Oulun yliopisto, 3 vuotta
- ☐ Rautaturve –tutkimusohjelma; LUKE; ei saanut rahoitusta
- ☐ Sammal – mikrobi –menetelmä; Oulun yliopisto, käynnistymässä

Kiimingin - Jäälän
vesienhoitoyhdistys

Vuoden Vesistökuunnostaja 2023

Rautavirta-tutkimus

Oulun yliopisto

Yhdistyksen panos tutkimukseen
500 talkootuntia

- Valmis
- Monipuolista tietoa ilmiöstä
- Ei ratkaissut ongelmaa

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

metsäkeskus

KSupermarket
JÄÄLI

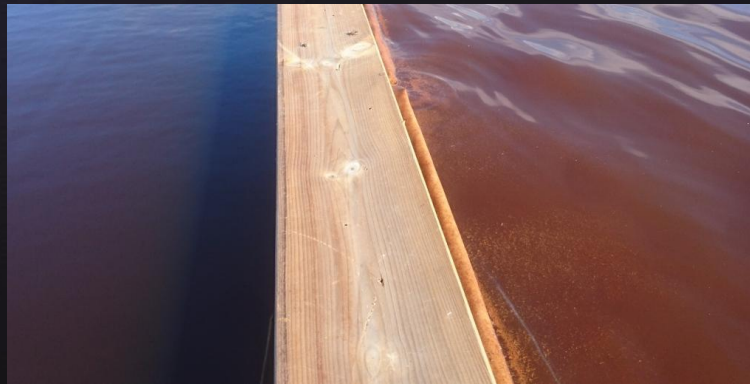
Järvi katkaistiin => 3,5 ha laskeutusallas

Kokkohaara

Kalamäki

Saarisenoja

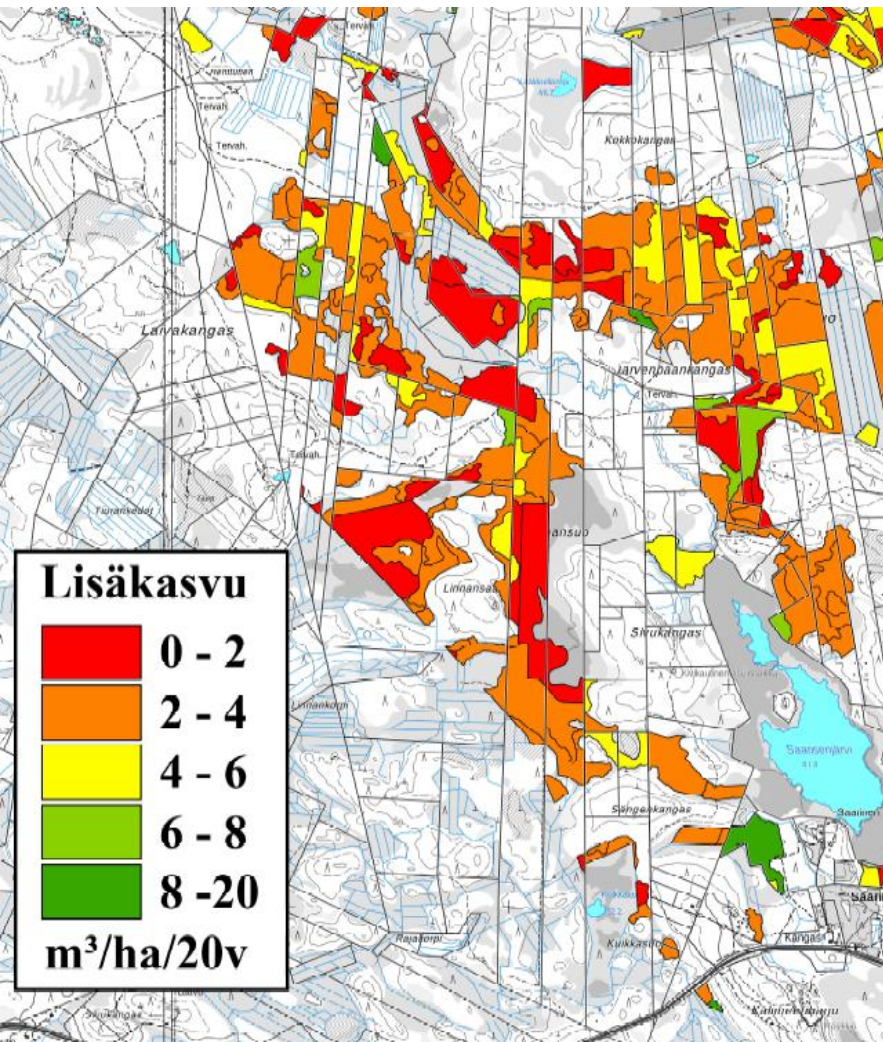
Järviallas

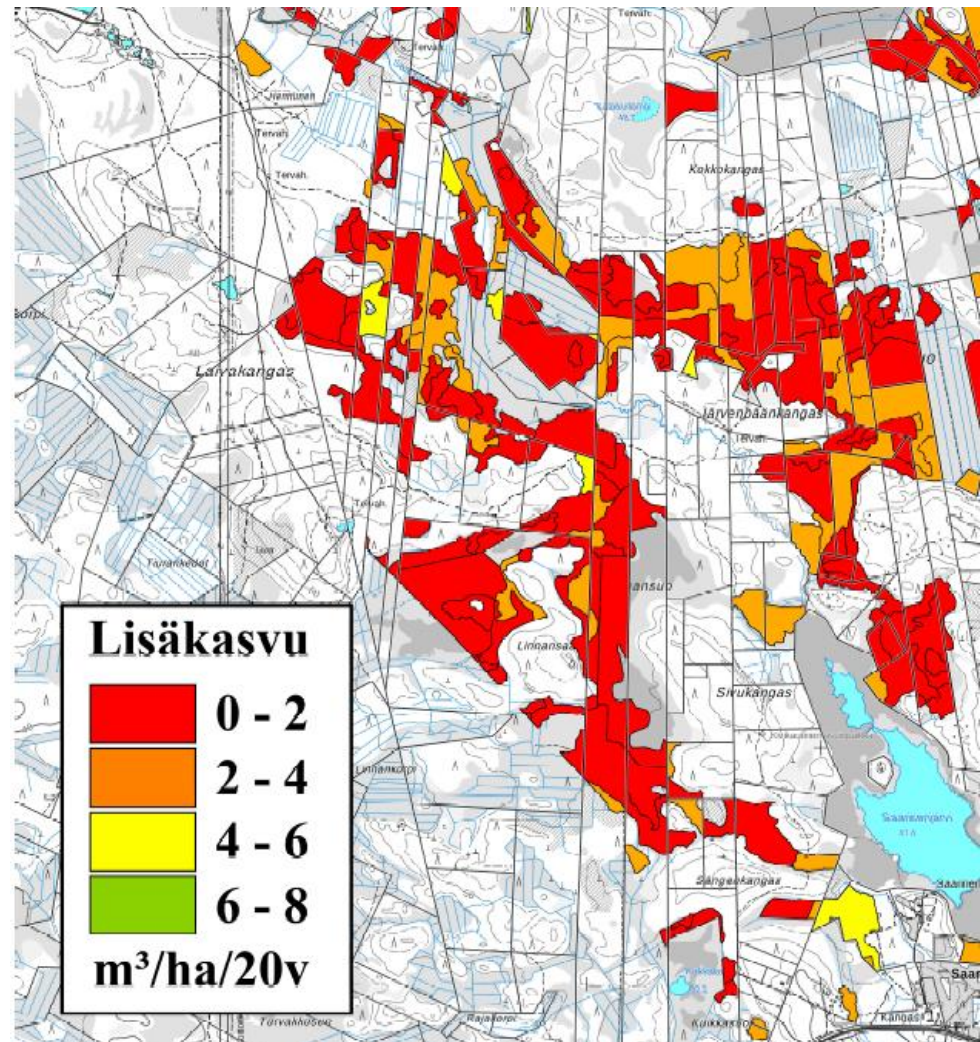
Kuva: Jaco Hubregtse

Suosimulaattori: Kunnostusojituksen tuottama lisäkasvu

Ojasyvyys 30 -> 90 cm

Ojasyvyys 50 -> 90 cm

Positiivista pitkällä aikavälillä...

- kannattamattomista ojituksista luovutaan
- uusi tieto => kuivatuksen järkevöityminen
- ennallistaminen

Mutta:

metsätalouden pitää voida jatkua!

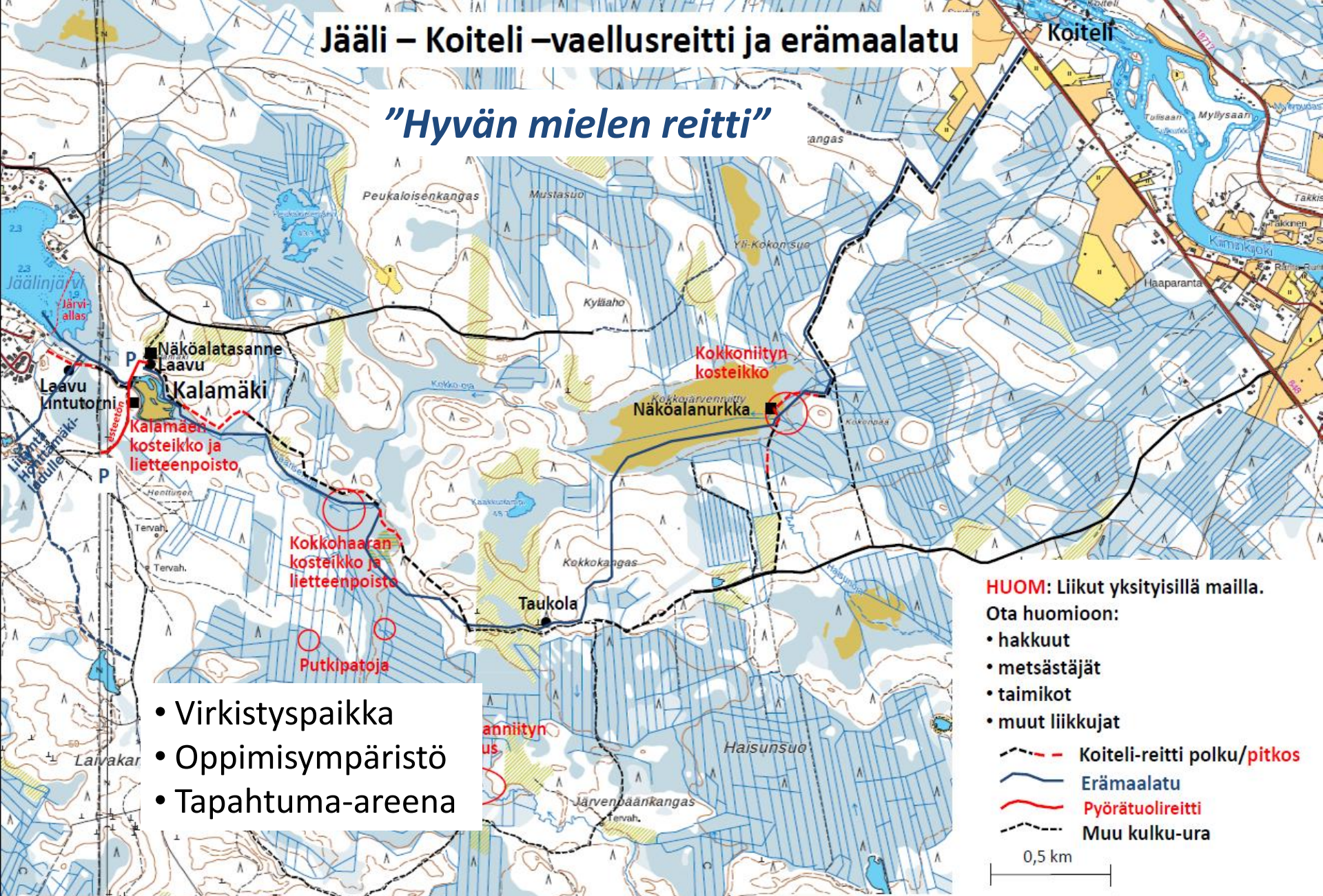
HUOM!

Samat ongelmat kaupunki-infran rakentamisessa!

Jääli – Koiteli –vaellusreitti ja erämaalatu

"Hyvän mielen reitti"

- Virkistyspaikka
- Oppimisympäristö
- Tapahtuma-areena

HUOM: Liikuta yksityisillä mailla.

Ota huomioon:

- hakkuut
- metsästäjät
- taimikot
- muut liikkuajat

- Koiteli-reitti polku/pitkos
- Erämaalatu
- Pyörätuoli
- Muu kulku-ura

0,5 km

Leijona-laavu Kalamäessä

Lintutorni
Kalamäessä

Kokkoniityn kelluva pitkos

Lions Club Jääli

on rahoittanut tämän
pitkososan materiaalit.

Kokkokankaan
huussi

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007-2013

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

metsäkeskus

KSupermarket
JÄÄLI

Kohtaamisten prioriteetti: lapset ja nuoret

Ajankohtaisia kohtaamisia:

- LC Jääli: polku luontoon 29.8.
- Alaluokkien kalapäivä 18.9.
- Metsäpäivä 30.9. (8. lk, 4H-yhdistys)
- MOK-viikko (8. lk)
- Sukupolviruokailu kappelissa (7. lk)
- Nuorten yö
- Koulun Koiteli-vaellus keväällä
-

=> ei ilkivaltaa!

Kiimingin - Jäalin
vesienhoitoyhdistys

Vuoden Vesistökuunnostaja 2023

Jäalinmaja yhdistykselle

Päärakennus

Rantasauna

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007-2013

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

metsäkeskus

KSupermarket
JÄÄLI

Kiimingin - Jäälän
vesienhoitoyhdistys

Vuoden Vesistökuunnostaja 2023

Tavoite onnistui

Maja jääliläisen yhteisöllisen
toimijan omistukseen

*... tuoton se käyttää
ensisijaisesti Jäälän vesien
hoitoon, lasten ja nuorten
hyvinvoinnin edistämiseen sekä
Jäälän luontoympäristön
parantamiseen asukkaiden
viihtyvyyden ja yhteisöllisyyden
lisäämiseksi.*

Kiimingin - Jäälän
vesienhoitoyhdistys

Jäälänmaja

Kuva: Teijo Tolppa

Kiimingin Jäälän vesienhoitoyhdistys kunnostaa Jäälänmajan juhla-, kokous- ja virkistyskäyttöön. Päärakennuksessa on kokous- ja juhlatila "**Jäälänjärvi-sali**" sekä pieni kokoushuone "**Peukaloinen**". Rantasaunalle tulee pukeutumis- ja kokoustila "**Saarinen**" sekä pieni pukeutumistila "**Jäälinoja**".

Yhdistys järjestää Jäälänmajalle käyttäjien tarvitsemat kokous- ja virkistyspalvelut. Niiden tuoton se käyttää ensisijaisesti Jäälän vesien hoitoon, lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen sekä Jäälän luontoympäristön parantamiseen asukkaiden viihtyvyyden ja yhteisöllisyyden lisäämiseksi.

Katso lisää osoitteesta www.jaalinmaja.fi

Kysy ja varaa osoitteesta varaukset@jaalinmaja.fi

Tietoa yhdistyksestä: kiiminginjaalinvedet.net

Euroopan unionin
osarahioittama

LEADER

Oulun Seutu

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007-2013

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

metsäkeskus

KSupermarket
JÄÄLI

Jäälänmajan kunnostukset

Vaihe 1:

- Kattopinnoitteet; valmis
- Rantasauna; valmis (ulkotöitä puuttuu)
- Pihavarasto; LC Jääli, valmis
- Talovarasto; valmis
- Juhlasalin lattia ja ilmanvaihto; alkaa 1/2026
- pysäköintialueen laajennus
- aita
- laitur

Vaihe 2: Suunnittelematta

- keittiö
- kokoushuone "Peukaloinen"

Leader-rahoitus:

Hyväksytty
kustannusarvio 135 000 eur

Rahoitus:
Avustus 87 700 eur
Oma rahoitus 47 300 eur
(raha tai talkoo)

Kiimingin - Jäälän
vesienhoitoyhdistys

Vuoden Vesistökuunnostaja 2023

Kuva: Kari Halkola

**Luontopositiivisuus
=
Luonto + Kohtaamiset**

**Ei unohdeta ihmisiä!
Kiitos!**

www.kiiminginjaalinvedet.net

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007-2013

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

metsäkeskus

K Supermarket
JÄÄLI